

Hjemler forffjellige Lavaldere for forffjellige Classer af Tilfælde, saaledes er der i Grundloven Intet til Hinder for, at en særegen Lovalders kan ved Lov bestemmes med Hensyn til de her omhandlede Forhold, netop afpassede efter disse Forholds særegne Natur. Her er heller ikke blot Spørgsmaal om Forfatteransvaret og om at kunne som Forfatter paatage sig dette Ansvar for en Anden, men der er tillige Spørgsmaal om meget Mere, navnlig om at kunne som Udgiver træde i Forfatterens Sted og dække denne for Ansvar, hvilket i ethvert Fald ikke gaaer ind under Ordene i Grundloven. Og skulde endelig en ungdommelig Person paa 15de Aar, for ikke at gaae længere tilbage, føle en uimodstaaelig Drift til at berige Litteraturen med sine Lands Producter, nu, saa staaer det ham frit for at offentliggjøre sine Tanker ved Trykken. Der er Intet i Veien derfor, selv om 18 Aars Alderen opstilles i Trykkefrihedsloven, kun at en lovgild Mand paatager sig Ansvaret for det Trykte. Naar Grundloven nævner: „under Ansvar for Domstolene“, da bestemmes dette Ansvar nærmere ved den almindelige Lovgivning; og ligesom Trykkefrihedsloven fastsætter Rættfølgen for de flere i Ansvaret deelagtige Personer, saaledes kan det ogsaa ordnes ved Lov, paa hvem af de Bedkommeude dette Ansvar skal hvile. Det er derfor i fuld Harmonie med Grundloven, naar der ved Trykkefrihedslovgivningen opstilles en saadan særegen Aldersgrænse for Ansvarligheden, at en Person, der endnu ikke har opnaaet denne Alder, naar han ved Trykken vil offentliggjøre sine Tanker, ikke selv kan bære Ansvaret, Noget, der jo ganske paa lige Maade maatte indtræde, selv om man blev staaende ved 15 Aars Alderen. Jeg seer saaledes ikke rettere, end at den hele Indvending fra Grundloven opløser sig i Intet.

Krieger: Der er gjort ikke saa Indvendinger imod den Paragraph, som nu forhandles, en Paragraph, der forøvrigt er betegnet som den vigtigste i det hele Udkast. Jeg vilde dog kun kalde den den vigtigste af de Paragrapher eller Hovedparagraphen af dem, der angaaer Spørgsmaalet om hvem Ansvaret paahviler, skjøndt jeg derfor ikke vil sige, at den er den vigtigste i den hele Lov. Disse

Indvendinger angaaer deels Paragraphens Indhold, deels Paragraphens Form. Jeg troer nu, at vi, som have taget Deel i den Betænkning, der har fremkaldt dette Forslag, maatte være meget uensomme, dersom vi ikke vare vel tilfredse med den Utring af den ærede Justitsminister, at den Tanke, vi have søgt at gjøre gjældende, er smuk og rigtig. Vi have virkelig ikke tiltroet os at være istand til at fremlægge et Arbejde, der var saa afhøvlet og saa affilet, at det jo kunde trænge til megen Afhøvling og megen Affiling i Salen. Dersom den ærede Forsamling vil erindre, under hvilke Forhold vi fire, der siden havde den Lykke at blive til Fem, vare stillede, da vi bearbejdede denne Sag, saa vil man neppe kunne troe om os, at vi skulde have antaget, at vort Arbejde vilde blive fundet godt, lige brugbart fra Formens og Indholdets Side. Det vil erindres, at vi i Udvalget først efterhaanden fandt os som en samstemmende Majoritet, og det vil erindres, at vi vare omgivne af Krydsild, baade fra den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amts 4de Valgfreds (Grundtvig) og den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 1ste Valgfreds (Spanndet), der angreb os fra høist forffjellige Sider; det vil dernæst erindres, at der er mange i Thinget, som have imod lange Paragrapher, og det vil erindres, at der ogsaa er dem, som have mod mange Paragrapher. Jeg troer nu, at det er umulig at undgaae baade de lange og de mange Paragrapher; jeg tilstaaer, jeg holder meget mere af de mange smaa, end af de altfor lange, men jeg har naturligtviis ikke altid faaet det, der nærmest var min Mening i saa Henseende, gjort gjældende i Affattelsen af Udkastet. Jeg vil nu nærmere gaae ind paa selve Tanken; det er jeg nødt til, thi uagtet den forekommer mig flere Gange at være udtalt meget klart og bestemt baade, om jeg saa maa sige, af vor ærede Ordfører (Damfjer) og af Rigsdagsmanden for Holbek Amts 2det District (Tscherning), saa finder jeg dog, at den ikke saaledes, som jeg ønskede det, er blevet rammet, for Exempel i de Bemærkninger, der nys fremførtes af den ærede Rigsdagsmand, som i dette Dieblik er min Sidemand (Mourier). Tanken er jo aabenbar den, at det i Trykkefrihedsloven, ved Presseforsøelser kommer an